

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 12 0 У 005812 18 Увп
Бањалука, 21.8.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Свјетлане Кнежевић предсједника вијећа, Душка Бојовића и Љиљане Бошњак Глизијан чланова вијећа, уз учешће записничара Радмиле Дмитривић, у управном спору по тужби Министарства, П.У. - Подручни центар Б. заступаног по Правобранилаштву Републике Српске - Сједиште замјеника у Б.(у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 7.7.2016. године Управе (у даљем тексту: тужена), у предмету забиљежбе законске хипотеке, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бијелини број 12 0 У 005812 16 У од 6.11.2017. године, у нејавној сједници одржаној дана 21.8.2019. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба против уводно означеног акта тужене, којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења Подручне јединице тужене у Б. (у даљем тексту. Подручна јединица Б.) број ... од 16.11.2015. године, којим је одбијен захтјев тужиоца за забиљежбу законске хипотеке на непокретностима пореског дужника, А.Д. „Фабрика ш. Б.“ из В., уписаних у лист непокретности (л.н.) број 1644 к.о. Б.С., а поднесен на основу приложеног рјешења тужиоца број ... од 12.8.2015. године о принудној наплати пореза извршењем на новчаним средствима на жиро рачуну дужника.

Одбијање тужбе образложено је разлозима да се законска хипотека може уписати само на непокретности лица које је уписано као власник непокретности, а у конкретном случају упис законске хипотеке на предметним непокретностима није било могуће извршити у постојећем катастарском оперативном В., због тога што је порески дужник уписан само као посједник непокретности, а не и њихов власник, при чему у погледу тих непокретности и није основан катастар непокретности у складу са Законом о премјеру и катастру Републике Српске („Службени гласник РС број 6/12). С обзиром да је одредбом члана 3. Закона о одржавању премјера и катастра земљишта („Службени гласник РС“ број 19/96 и 15/10) као и одредбом члана 1. став 2. Правилника за одржавање премјера и катастра земљишта („Службени гласник РС“ број 17/09 и 35/12, у даљем тексту: Правилник) регулисано шта све обухвата катастарска евиденција и шта је предмет уписа у катастарске евиденције, тако да према тим прописима а нити било којим другим прописима није предвиђена врста уписа коју је тужилац тражио, није се могла извршити забиљежба законске хипотеке на тим непокретностима по основу неплаћеног пореског

дуга у смислу члана 53. став 1. Закона о пореском поступку („Службени гласник РС“ број 102/11, 108/11, 67/13 и 31/14, у даљем тексту: ЗОПП).

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужилац побија њену законитост из разлога садржаних у одредби члана 35. став 2. Закона о управним споровима („Службени гласник Републике Српске“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС). Истиче да је тужена требала уписати предбиљежбу и забиљежбу првенственог реда за будући упис, у смислу члана 99. тачка б) Закона о премјеру и катастру Републике Српске, односно поступити по одредбама чланова 90. до 105. тог закона, јер према одредби члана 62. став 1. тог закона својина и друга стварна права на непокретностима стичу се, преносе и ограничавају уписом у катастар непокретности (конститутивност уписа), а престају брисањем уписа. Стога сматра да не постоји сметња да се на предметним непокретностима упише хипотека, као обезбјеђење новчаног потраживања према дужнику, јер је чланом 53. ЗОПП-а предвиђена законска хипотека као средство обезбјеђења наплате пореских обавеза и заснива се даном укњижбе у регистар непокретности, па чињеница да је неко лице уписано као посједник непокретности не значи да није власник, будући да се право својине стиче савјесним и непрекидним посједом у трајању од 20 година по основу одржаја, а ништа не указује да именовани порески обвезник није власник. Додаје да је Законом о извршном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12 и 67/13, у даљем тексту: ЗИП), предвиђена могућност да и непокретности које нису уписане с правом својине дужника, могу под одређеним околностима бити предмет извршења, тако да је требало испитати могућност уписа законске хипотеке у постојећу евиденцију непокретности, ради обезбјеђења пореског потраживања. Такође наводи да је Законом о стварним правима у члану 152. прописано да се законско заложно право оснива према одредбама предвиђеним посебним законом, те да ће се на непокретностима уписати у земљишну књигу на захтјев заложног повјериоца, што значи да је за успоставу законске хипотеке потребно да се испуне два услова, један услов према одредбама посебног закона, у конкретном случају прописан одредбом члана 53. ЗОПП-а, а други услов прописан одредбама Закона о стварним правима, при чему је одредбом члана 1. Закона о измјенама и допунама Закона о стварним правима („Службени гласник РС“ број 95/11) прописано да се у члану 21. став 2. Закона о стварним правима („Службени гласник РС“ број 124/08 и 58/09) ријечи „земљишна књига“ замјењују ријечима „јавна евиденција“ као и у цијелом тексту закона у одговарајућем падежу, сходно чему је мишљења да је у конкретном случају испуњен и други услов за успоставу законске хипотеке. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи тако да се тужба уважи и оспорени акт поништи.

Тужена је у одговору на захтјев навела да у свему остаје код разлога оспореног акта.

Заинтересовано лице у овом управном спору, А.Д. „Фабрика ш. Б.“ из В., није дала одговор на захтјев, иако јој је уредно достављен са поуком о праву давања одговора.

Размотривши захтјев, одговор тужене те побијану пресуду а и цјелокупне списе предмета управног спора, сагласно члану 39. ЗУС-а, одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из података списка предмета произилази да је управни поступак покренут по захтјеву тужиоца поднесеном дана 24.8.2015. године, за забиљежбу законске хипотеке

на непокретностима пореског дужника, А.Д. „Фабрика ш. Б.“ из В., уписаних у л.н. број 1644/3 к.о. В., а и л.н. број 422 к.о. Б. и п.л. број 68/0 к.о. О., на којима је уписан као посједник, а захтјев је заснован на приложеном рјешењу тужиоца, број ... од 12.8.2015. године о принудној наплати пореза извршењем на новчаним средствима на жиро рачуну дужника. Тај поднесени захтјев је рјешењем Подручне јединице Б. од 23.10.2015. године одбијен као неоснован, што је потврђено оспореним актом одбијањем жалбе тужиоца, те оснажено побијаном пресудом са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна и законита.

Чланом 53. став 1. ЗОПП-а је прописано, у случају да порески обвезник не плати пореску обавезу истеком законског рока за плаћање пријављених обавеза, или у року одређеном у извршном рјешењу о утврђивању обавезе, Пореска управа покреће поступак успостављања законске хипотеке на непокретностима обвезника у корист Пореске управе, ради обезбјеђења наплате обавеза, истеком рока за плаћање пореских обавеза. Ставом 2. тог члана је прописано да се законска хипотека заснива даном укњижбе у регистру непокретности и брише се након измирења пореских обавеза.

У конкретном случају, захтјев тужиоца за упис законске хипотеке на непокретностима уписаним у л.н. број 1644/3 к.о. В., као и л.н. број 422 к.о. Б. и п.л. број 68/0 к.о. О., на којим је као посједник уписан именовани порески дужник, је правилно одбијен из разлога што је забиљежба законске хипотеке, као заложног права на непокретностима, могућа само на непокретностима на којима постоји уписано право својине дужника, над којима се у случају неплаћања дуга врши наплата новчаног потраживања путем продаје те имовине. Хипотека као заложно право на непокретности, овлашћује повјериоца да ако дужник не исплати дуг о доспјелости, да захтијева наплату потраживања обезбјеђеног хипотеком из вриједности непокретности, а прије каснијих хипотекарних повјерилаца.

У прилог ставу суда у побијаној пресуди да се законска хипотека у конкретном случају није могла уписати у катастарску евиденцију, због тога што дужник није уписан као власник, је и то да се наплата потраживања обезбјеђеног хипотеком врши продајом заложене непокретности, што је прописано чланом 70. ЗИП-а, тако да је уз приједлог за извршење на непокретности тражилац извршења (повјерилац) дужан поднијети и извод из земљишне књиге, као доказ да је непокретност уписана као својина извршеника (дужника).

Стога је без утицаја позивање тужиоца на одредбе Закона о стварним правима којим се уређује стицање, коришћење, располагање, заштита и престанак права својине и других стварних права, а то из разлога што за предметне непокретности неспорно није основан катастар непокретности, па је о захтјеву за упис законске хипотеке правилно одлучено у складу са чланом 198. Закона о премјеру и катастру Републике Српске. Тим чланом је прописано да ступањем на снагу тог закона престају да важе одредбе Закона о одржавању премјера и катастра земљишта („Службени гласник РС“ број 19/96 и 15/10, у даљем тексту: ЗОПИКЗ), Закона о премјеру и катастру непокретности („Службени гласник РС“ број 34/06, 110/08 и 15/10, у даљем тексту: ЗОПИКН), Закона о земљишним књигама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 67/03, 46/04, 109/05 и 119/08, у даљем тексту: ЗЗК), осим одредаба које се односе на коришћење и одржавање евиденција из члана 189. Закона о премјеру и катастру Републике Српске,

којим је предвиђено да ће се до дана оснивања катастра непокретности користити и одржавати пописни катастар, катастар земљишта успостављен на основу премјера у Гаус-Кригеровој пројекцији у складу са одредбама ЗОПИКЗ, односно катастар непокретности са утврђеним корисником успостављени на основу премјера у истој пројекцији у складу са одредбама ЗОПИКН, као и земљишна књига у складу са одредбама ЗЗК.

Слиједом наведеног, побијаном пресудом је правилно одбијена тужба, јер није испуњен ниједан основ за поништење оспореног акта, о чему су у образложењу побијане пресуде дати довољно јасни и аргументовани разлози, које у свему прихвата и овај суд.

Код таквог стања ствари, како ни остали наводи тужиоца из предметног захтјева нису могли утицати на другачије одлучивање, овај суд налази да побијаном пресудом није остварен ниједан разлог њене незаконитости из одредбе члана 35. став 2. ЗУС-а, те се на основу члана 40. став 1. истог закона, захтјев одбија.

Записничар
Радмила Дмитровић

Предсједник вијећа
Свјетлана Кнежевић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић